

Complexnummer: 522403

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Groenendaal

Aantal complexonderdelen

25

Monumentnummers van complexonderdelen

522404, 522405, 522406, 522407,
522408, 522409, 522410, 522411,
522412, 524965, 524966, 524967,
524968, 524969, 524970, 524971,
524972, 524973, 524974, 524975,
524976, 524977, 524979, 524980,
524981

Woonplaats

's-Hertogenbosch

Gemeente

's-Hertogenbosch

Provincie

Noord-Brabant

Hoofdadres van hoofdobject

Herven 1, 5231 LA 's-Hertogenbosch

Complexomschrijving

Algemene inleiding.

BEGRAAFPLAATS Groenendaal, aangelegd vanaf 1856 op een deel van het terrein van Fort Orthen, rechts van de grindweg van 's-Hertogenbosch naar Crèvecoeur. Op 29 april 1858 wordt de begraafplaats Orthen voor 4/5 uitgegeven aan het kerkbestuur van de St. Jan en voor 1/5 aan de Protestantse gemeenschap. De begraafplaats wordt op 5 mei 1858 gebruik genomen met de begrafenis van Johannes van Groenendaal. In 1978 wordt de begraafplaats naar hem vernoemd. Centraal in het noordwestelijke gedeelte bevindt zich een naar ontwerp van L.C. Hezenmans in Neo-Gotische vormen opgetrokken bisschopsKAPEL uit 1882 waaronder zich de crypte van de bisschoppen van 's-Hertogenbosch bevindt (onderdeel I). Iets ten oosten hiervan is een klein LIJKENHUIS, tegenwoordig dienstgebouw (onderdeel II) gelegen dat in 1872 in Neo-Romaanse vormen is opgetrokken. De belangrijkste GRAFMONUMENTEN (onderdeel III-XXV), waaronder die van vele notabele families, bevinden zich in het noordwestelijke deel van de begraafplaats en zijn veelal gesitueerd in de directe nabijheid van de bisschopskapel in de sectie 21. Hiervan worden er 23 beschermd. De meeste bevinden zich in de nabijheid van de kapel en vormen

een kwalitatief en typologisch hoogwaardige staalkaart van laat-negentiende- en vroeg twintigste-eeuwse grafsculptuur. Ze onderscheiden zich door een hoge artistieke waarde en/of de bijzondere historische betekenis van de begravenen. De grafmonumenten zijn veelal opgetrokken in een Neo-Gotische of Eclectische stijl.

Op het complex bevinden zich verder enkele apart aangelegde begraafplaatsen voor: oorlogsslachtoffers (Oorlogsgravenstichting), de Zusters van de H. Carolus Borromeus, de Zusters dochters van Jezus, Maria en Jozef, de Zusters van Liefde en de Zusters Carmelitessen. De begraafplaats wordt sinds 1978 beheerd door de Stichting Solamen, die in hetzelfde jaar aan de noordzijde van het terrein een kantoor en aula heeft laten bouwen. In 1984 wordt een urnenveld in gebruik genomen. Sinds enkele jaren verplaatst de stichting de bijzondere grafmonumenten van graven die elders op de begraafplaats geruimd zijn naar de sectie 25 ten westen van de kapel om ze daar verder te onderhouden.

Omschrijving.

De begraafplaats bestaat uit een groot aantal planmatig aangelegde vakken en strekt zich uit over een terrein dat aan drie zijden door wegen omgeven wordt. Aan de zuidzijde is dit de Zandzuigerstraat; aan de westzijde Orthen en aan de noordzijde de Fort Orthenlaan en Herven. Aan de oostelijke zijde grenst de begraafplaats aan het terrein van de pedagogische academie. De aanleg is parkachtig waarbij er gebruik is gemaakt van het enigszins geaccidenteerde verloop van het terrein. Op het terrein bevindt zich een weelderige vegetatie met grotendeels nog de monumentale beplanting bestaande uit onder meer beuken, esdoorns, acacia's linden en populieren. De beplanting dateert uit de periode 1930-1960. De begraafplaats is in de loop der jaren steeds in oostelijke en zuidelijke richting uitgebreid. Op het terrein is de spaarzame bebouwing gespreid aangebracht met een concentratie aan de noordzijde en enkele losstaande fragmenten op de oudere gedeelten van de aanleg. In 1986 had het terrein een totale oppervlakte van ruim 11.000 ha.

Waardering.

Het complex is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het complex heeft kunsthistorisch belang vanwege de aanwezigheid van werken van diverse beeldhouwers en architecten onder wie L.C. Hezenmans en H.C. Dobbe. Het complex heeft ensemblewaarden vanwege de onderlinge cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang van de verschillende onderdelen en de historisch ruimtelijke relatie met de aanwezige groenvoorzieningen. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Monumentnummer*: 522404

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

474

's-Hertogenbosch

L

351

's-Hertogenbosch

L

465

's-Hertogenbosch

L

466

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

BisschopsKAPEL, in 1882 opgetrokken in Neo-Gotische vormen naar plannen van de Bossche architect L.C. Hezenmans. Het gebouw, dat in eerste instantie moest dienen als begraafplaats voor de in 1877 overleden bisschop J. Zwijsen, werd gefinancierd door de door Zwijsen gestichte congregaties van de Zusters van Liefde en de Fraters van Tilburg en het bisdom 's-Hertogenbosch. De kapel is gelegen in het noordwestelijke deel van de begraafplaats aan het einde van de Mgr. Zwijsenlaan, die in een rechte lijn

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vanaf de hoofdingang aan de Fort Orthenlaan loopt. Onder de kapel bevindt zich de crypte van de bisschoppen van 's-Hertogenbosch. De crypte is toegankelijk via de uitbouw aan de achterzijde. De kapel werd in 1978 en 1994 gerestaureerd.

Omschrijving.

Kapel op zeskante grondslag met muren van machinale baksteen in schoon metselwerk in kruisverband. Het voegwerk is geknipt en gesneden. De kapel heeft een schilddak met leien in Maasdekking en wordt bekroond door een zeskante, eveneens met leien gedekte, dakruiter. Aan zowel de voor- als de achterzijde bevindt zich een éénlaagse uitbouw met muren in schoon metselwerk onder een zadeldak met leien. De kapel heeft aan alle zijden zich twee maal verjongende gemetselde steunberen.

De detaillering van de hoofdmassa van de kapel is uitgewerkt in zandsteen in onder andere lijsten, plint, afdekstenen, waterlijsten, venstertraceringen, afzaten, goot en klossen. Aan de zijkanten van de kapel bevinden zich, net boven de grond enkele ventilatie-openingen die met ijzeren roosters zijn afgezet.

De uitbouw aan de noordzijde dient als ingang. De entree heeft een korfboog met een dubbele opgeklampte houten deur met smeedijzeren beslag. De ingang heeft een zandstenen omlijsting die overgaat in een spitsboog met gotiserend maaswerk. Boven de ingang is onder een uitkragend baldakijn een beeld van de wederopgestane Christus geplaatst; het beeld rust op een gebeeldhouwde console in de vorm van een engelenfiguur met jaartalschild in de handen. Op de daknok bevindt zich een grote dakruiter met hoog opgaande spits, bekroond met een siersmeedijzeren kruis. De galmborden zijn van hout en elk voorzien

van twee lancetvensters met een vierpas daarboven. Het interieur van de kapel is sober in detaillering. Via een met een kruisribgewelf overwelfde rechthoekige voorhal komt men in de centrale ruimte. Deze is overwelfd met een zesdelig kruisribgewelf waarvan de ribben in een centrale cirkel bijeenkomen. De gewelfribben rusten op colonetten met hardstenen basementen en polychrome bladkapitelen. De zone onder de hoge vensters is niet geornamenteerd. Het koor van de kapel is iets verhoogd ten opzichte van de centrale ruimte en heeft een trap met drie treden. Aan de achterzijde, in de uitbouw, bevinden zich nog enkele kleine nevenruimtes die voornamelijk voor opslag dienen. Het kerkmeubilair is niet meer authentiek. In het entreegedeelte is in de vloer een grote gedenksteen geplaatst met daarin de namen en wapenschilden van de alhier begraven bisschoppen van 's-Hertogenbosch. Onder de kapel bevindt zich de crypte met de stoffelijke resten van de bisschoppen en prelaten van 's-Hertogenbosch. Deze is toegankelijk via de rechthoekige uitbouw aan de achterzijde met driezijdige sluiting. De uitbouw heeft muren in schoon metselwerk van in kruisverband gemetselde machinale baksteen, een schilddak met geschubde leien en aan elke zijde twee gekoppelde spitsboogvensters met zandstenen omlijsting. De ingang heeft een korfboog met opgeklampte deur met smeedijzeren sierbeslag. Boven deze ingang bevinden zich een wapenstein en een steen met het opschrift "grafstede van onze overleden bisschoppen en priesters". Via een tweedelige hardstenen trap komt men in de onder de kapel gelegen rechthoekige crypte. De vloer hiervan is belegd met plavuizen. De crypte is overwelfd met gemetselde troggewelfjes op ijzeren I-balken. Elk van de zijwanden is opgebouwd uit 48, met een segmentboog getoogde, gemetselde

nissen waar de kisten der overledenen in kunnen worden bijgezet. De nissen zijn dichtgezet met natuurstenen platen en hebben zandstenen hoekblokken. Enkele van de bovenste nissen hebben een rooster met gaten en dienen als ventilatieopeningen. De achterwand telt twaalf nissen die gelijk zijn aan die van de zijwanden. In deze wand zijn de bisschoppen van 's-Hertogenbosch tot Mgr. Mutsaerts (+ 1964) bijgezet. In de zijwanden bevinden zich voornamelijk de resten van lagere kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders. Rechts voor de kapel bevindt zich een houten paal waaraan het zogenoemde "eeuwig licht" is bevestigd. Dit is een met punten beveiligde smeedijzeren olielamp met contragewicht. De lamp dateert nog uit de bouwtijd van de kapel.

Waardering.

De kapel is van algemeen belang. De kapel heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur. De kapel heeft historisch belang als laatste rustplaats van de Bossche bisschoppen. De kapel heeft architectuurhistorisch belang vanwege de plaats in het werk van de beeldhouwer/architect L.C. Hezenmans die onder meer verantwoordelijk was voor de uitvoering van de restauratie van de Sint Jan en vanwege de toegepaste neogotische vormtaal. De kapel heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. De kapel is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Inleiding.

Voormalig LIJKENHUIS, tegenwoordig dienstgebouw, in 1872 in Neo-Romaanse vormen gebouwd. Het pand bevindt zich iets ten oosten van de kapel (onderdeel II), midden op het terrein van de begraafplaats. De zinken

dakbedekking is omstreeks 1988 vervangen door de huidige van dakleer.

Omschrijving.

Het éénlaags gebouw heeft een rechthoekige grondslag met een uitstekende middenrisaliet met gevels in schoon metselwerk onder met dakleer gedekte zadeldaken met klein overstek en houten klossen. Opvallende decoratie door middel van een circa 60 cm hoge gecementeerde plint, gecementeerde hoekpilasters, rondboogfries onder de dakrand en vensterwenkbrauwen. Gekoppelde rondboogvensters met hardstenen onderdorpels en zesruits ramen met Y-vormig gedeeld klapbaar bovenlicht. Oorspronkelijk bevond de ingang van het gebouw zich centraal in de middenrisaliet. Deze is verplaatst naar de rechterzijde van de voorgevel. Hiervoor werden twee bestaande vensters respectievelijk verkleind en vergroot. Aan de achtergevel is de detaillering soberder. Het rondboogfries is vervangen door een doorlopende cementering. De centrale deur voor het toilet wordt hier geflankeerd door twee rondboogvensters als in de voorgevel. Deze worden op hun beurt weer geflankeerd door gekoppelde kleine rondboogvenstertjes. Intern is de sobere indeling grotendeels gehandhaafd.

Waardering.

Het voormalige lijkenhuis is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van met begraafplaatsen verbonden architectuur. Het heeft architectuurhistorische waarde vanwege de toegepaste neoromaanse stijlelementen. Het heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Kapel (F)

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Kapel(F1)

Baarshuisje

Monumentnummer*: 522405

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

465

's-Hertogenbosch

L

466

's-Hertogenbosch

L

351

's-Hertogenbosch

L

474

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

Twee GRAFTOMBES, in 1909 opgericht voor de gebroeders J.C.A. (1833-1909) en L.C. (1841-1909) Hezenmans. De in Neo-Gotische stijl vervaardigde grafplaten zijn van de hand van N. Claudemans en zn. Joannes was tijdens zijn leven kerkmeester van de Sint Jan en stadsarchivaris van 's-Hertogenbosch. Lambertus was naast kerkmeester van de Sint Jan ook hoofdarchitect van de restauratie daarvan en bouwde tevens de bisschopskapel (onderdeel I). Het dubbele graf is gelegen in de sectie 25-12-08-11, ten westen van de bisschopskapel.

Omschrijving.

De tombes bestaan uit twee stenen platen die elk 1 bij 2 meter zijn op een hardstenen onderbouw. De platen zijn aan de bovenzijde geornamenteerd met een cirkel waarin in bas-reliëf een schild is aangebracht met afbeelding van de Sint Jan met daaronder respectievelijk een ganzenveer en een passer. De inscriptie van de grafplaten is in gotische letters en luidt: Hier ligt begraven den Wel. Ed. Gestr. heer Joannes Cornelius Antonius Hezenmans in zijn

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

leven kerkmeester van de Kathedraal van St. Jan. Archivaris dezer stad en ridder in de orde van Oranje Nassau. Overleden te 's-Bosch den xvi februari mcmix.

En zijne zuster Mej. Antonia Maria Hezenmans. Overleden te 's-Bosch den xxiii April mdccclxxxvi. R.I.P.

Hier ligt begraven den Wel. Ed. Gestr. heer Lambertus Christianus Hezenmans in zijn leven architect der restauratie van de Kathedraal van St. Jan. Officier in de orde van Oranje Nassau, Ridder in de orde van den H. Gregorius de Grote en Pro Ecclesia et Pontifice. Overleden te 's-Hertogenbosch den xxviii April mcmix en zijne echtgenote Mevrouw Joanna Clasina (J)euken, overleden te 's-Bosch xxii April mcmxv. R.I.P. De signatuur van Glaudemans bevindt zich rechtsonder op de grafplaten.

Waardering.

Het dubbele grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf is van belang vanwege de vooraanstaande plaats die de gebroeders Hezenmans in de Bossche maatschappij van rond 1900 innamen. Het graf heeft kunsthistorisch belang vanwege de toegepaste neogotische ornamentiek. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Graftombe

Grafmonument

Monumentnummer*: 522406

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

474

's-Hertogenbosch

L

465

's-Hertogenbosch

L

351

's-Hertogenbosch

L

466

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAFMONUMENT voor P. Jean van Paesschen (1809-1887), in 1887 naar ontwerp van J. Bolsius opgetrokken in Eclectische stijl. Van Paesschen was de organist-componist van de Sint Jan. Het monument dat zich niet meer op de oorspronkelijke locatie bevindt, is gesitueerd aan de zuidoostelijke kant van de bisschopskapel in sectie 20.

Omschrijving.

Monument op vierkante grondslag met een zich steeds verjongend basement en met een obelisk-achtige opbouw, bekroond met een kruis. Aan drie van de zijden bevinden zich in reliëf aangebrachte platen met aan de voorzijde het opschrift: AAN P.JEAN van PAESSCHEN * 1809 + 1887 ZIJNE VEREERDERS EN ZIJNE VRIENDEN. Aan de zijanten zijn aan een stenen uitsteeksel witmarmeren lauwerkransen opgehangen. Bovenbouw met aan de voorzijde een witmarmeren portretmedaillon met daaronder een palmtak. Uitspringende gedeeltes met palmetbekroning. De signatuur bevindt zich rechtsonder aan de voorzijde.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering.

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf is van belang vanwege de plaats die de sculptuur inneemt binnen het oeuvre van de Bossche beeldhouwer J. Bolsius.

Het graf heeft kunsthistorisch belang vanwege de toegepaste eclecticische ornamentiek. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

Monumentnummer*: 522407

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

465

's-Hertogenbosch

L

474

's-Hertogenbosch

L

351

's-Hertogenbosch

L

466

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAFMONUMENT voor de zanger Willem Deckers (1826-1899), in 1899 opgericht in Eclectische vormen door de Bossche architect/beeldhouwers H.C. Dobbe en Van Pelt. Het grafmonument bevindt zich aan de oostelijke zijde van de bisschopskapel, sectie 24-14-01-06.

Omschrijving.

Het graf bestaat uit een rechthoekige grafplaat, omgeven door lage, gecanneleerde hoekpijlers die onderling met kettingen verbonden zijn. De grafplaat heeft als enige inscriptie de naam van de begravenen. Aan de achterzijde hiervan bevindt zich de hoog opgaande hardstenen stèle die door een kruis bekroond wordt. Boven het basement bevindt zich een fronton met epitaaf en met gestileerde florale ornamentiek. In het met een rondboog getoogde gedeelte daarboven is een engel met bazuin en palmtak gegroefd. Bovenin staat: Willem Deckers. Verder is deels over de engel aangebracht de inscriptie: in memoriam Ridder van Oranje Nassau, lid der St. Vincentiusvereniging.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De epitaaf in het fronton luidt: "Hij rust en zwijgt in 't stille graf die zong in blijde en droeve dagen, bij feestgedruisch, bij 't rouwedragen en die aan god steeds eere gaf. Al boeit de dood zijn machtige stem, ten jongsten dag zal hij verrijzen en god in eeuwige liedren prijzen in 't hemelsche jerusalem".

Het graf is rechtsonder op de stèle gesigneerd.

Waardering.

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf is van belang vanwege de plaats die de sculptuur inneemt binnen het oeuvre van de Bossche architect/beeldhouwers H.C. Dobbe en Van Pelt. Het graf heeft kunsthistorisch belang vanwege de toegepaste eclectische vormgeving. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

Monumentnummer*: 522408

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

466

's-Hertogenbosch

L

465

's-Hertogenbosch

L

474

's-Hertogenbosch

L

351

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAFMONUMENT voor Dorothea A.J.M. van Beugen (1845-1929) en haar ouders, omstreeks 1888 in Eclectische vormen vervaardigd door I. Schonemaker. Dorothea leefde als lid van de franciscaner lekenorde en kocht, als kind van schatrijke ouders, een terrein in de Bossche wijk Het Zand aan en liet daarop het kapucijnenklooster bouwen. Het sobere graf is gelegen op de eerste rij aan de rechterzijde van de bisschopskapel in sectie 21-13-01-06.

Omschrijving.

Het graf bestaat uit een liggende hardstenen grafplaat met daarop een stèle met kruisbekroning. Het geheel is omgeven door een hardstenen omlijsting met sober geornamenteerde hoekpaaltjes. De kettingen die de paaltjes verbonden zijn verdwenen. De grafplaat heeft twee in reliëf aangebrachte wapenschilden waaronder de namen der overledenen zijn uitgehakt. Aan de voorzijde van de hardstenen stèle is een marmeren plaat met grafschrift voor Dorothea aangebracht. De zijkanten zijn geornamenteerd met onder meer een brandend hart, een kruis en een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

anker. De stèle wordt bekroond door een kalkstenen kruis met bladornamentiek aan de voet en de uiteinden. De signatuur bevindt zich rechtsonder op de grafplaat.

Waardering.

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling waarbij de gegoede burgerij een belangrijke rol speelt in de explosieve groei van de kloosterorden in Brabant. Verder is het graf van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

Monumentnummer*: 522409

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

466

's-Hertogenbosch

L

474

's-Hertogenbosch

L

465

's-Hertogenbosch

L

351

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAFMONUMENT voor de architect/aannemer H.C. Dobbe (1832-1903), diens vrouw en hun kinderen. Het zeer kunstig bewerkte Eclectische monument in de vorm van een met gedrapeerd kleed bedekte kist is waarschijnlijk door Dobbe zelf ontworpen. Het verplaatste grafmonument bevindt zich aan de zuidwestelijke zijde van de bisschopskapel in sectie 25.

Omschrijving.

Het natuurstenen grafmonument heeft een rechthoekige grondslag. Op een lage

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

onderbouw bevindt zich de tombe in de vorm van een met gedrapeerd kleding en kruis bedekte kist met iets schuin toelopend deksel. Aan het voeteneinde bevindt zich een geornamenteerd stenen kussen met kwasten op de hoeken. Centraal op het kleding wordt een kruisvormige doek gesuggereerd. Deze is aan de uiteinden met florale motieven geornamenteerd. Verder bevinden zich hierop, in reliëf aangebracht en in gotische letters, de namen der overledenen en een oproep voor hen te bidden. Aan de voet van het monument is een hardstenen plaat gelegd waarin de namen van de bijgezette kinderen zijn gehakt.

Waardering.

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het grafmonument heeft kunsthistorisch belang vanwege de zeer hoge kwaliteit van de bewerking van de steen en de ongebruikelijke vormgeving. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Inleiding.

GRAFMONUMENT van A.F. Meijring (1840-1918), diens echtgenote H.L.J.M. Meijring-Halewijn (1848-1920) en nog enkele familieleden. Het graf is circa 1918 in Eclectische vormen opgetrokken. De oorspronkelijke kruisbekroning is verdwenen. Het graf bevindt zich aan de oostelijke zijde van de bisschopskapel in sectie 21-11-02-08.

Omschrijving.

Graf van hardsteen. De iets aflopende tombe met tweezijdig afgeschuinde grafplaat wordt aan drie zijden omgeven door een lage hardstenen afscheiding met vierkante hoekpaaltjes. De achterwand wordt gevormd door een getrapte oplopende stèle met sober geornamenteerde klauwstukken. De afscheidingswand en de tombe hebben een

eenvoudig bladornament. De grafplaat heeft een in reliëf aangebrachte kelk aan de linkerzijde. In de grafplaat zijn verder de namen van de bijgezettenen uitgehakt. De stèle heeft een centraal aangebrachte tekstplaquette, waarboven in een segmentboog in reliëf "familie MEIJRING" is uitgehakt. De oorspronkelijke kruisbekroning is verdwenen.

Waardering.

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Inleiding.

GRAF van een overledene (1797-..), diens echtgenote en een derde overledene. De twee grafplaten met onleesbare teksten zijn omstreeks 1870 vervaardigd in Neo-Gotische vormen. De geornamenteerde grafplaat is gelegd naast de afdekplaat voor de onderliggende grafkelder. Het graf bevindt zich ten westen van de bisschopskapel in sectie 25-12-10.

Ligging voor nadere plaatsbepaling en juiste naamduiding: pal ten zuiden van het graf van Harrij Constanje (31-12-1947 - 1-10-1964).

Omschrijving.

Graf met onderliggende grafkelder, bestaande uit twee naast elkaar gelegen, ongeveer even grote, rechthoekige grafplaten van hardsteen. De ongeornamenteerde linkerplaat heeft als inscriptie: ingang der grafkelder.

De rechterplaat is in het bovenste deel geornamenteerd met een getote spitsboog en in elke zwik een driepas gevat in een cirkel. Bovenin de boog is in reliëf een op een voet geplaatst kruis met driepassen aan de uiteinden aangebracht. De grafplaat is voorzien van inscripties in gotische letters.

Waardering.

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf heeft kunsthistorisch belang vanwege de toegepaste neogotische ornamentiek. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

Monumentnummer*: 522410

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

465

's-Hertogenbosch

L

466

's-Hertogenbosch

L

351

's-Hertogenbosch

L

474

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAFMONUMENT voor Christoffel Christianus Lutkie (1814-1881) en diens echtgenote Petronella Sch..ers (181.-188.). Het grafmonument is omstreeks 1881 in Eclectische vormen opgericht en valt op door de hoge kwaliteit van de ornamentiek. Het wordt omgeven door een laag ijzeren hekwerk met Neo-Gotische ornamentiek. Het graf is gelegen aan de westelijke zijde van de bisschopskapel in sectie 25-12-09-04.

Ligging voor nadere plaatsbepaling en juiste naamduiding: pal ten zuiden van het graf van Arnoldus J.B. Mertens (1899 - 1959).

Omschrijving.

Het grafmonument bestaat uit een hoog opgaande stèle met kalkstenen reliëf en twee bronzen portretmedaillons. De opbouw hiervan is verdeeld in vijf, zich verjongende zones. Deze zijn slechts aan de voorzijde geornamenteerd.

Bovenop een rechthoekig hardstenen basement bevindt zich een voet met op de voorzijde een in tweeën gedeeld vlak met de epitafen. Hierboven bevindt zich een hoog kalkstenen tussenstuk met een nis een voorstelling van een zittende engel. De engel is gekleed in een lang, geplooid gewaad en heeft de blik omhoog gericht. In de rechterhand houdt de engel een lauwerkrans, in de tot borsthoogte geheven linkerhand een palmtak. De vleugels worden benut als omlijsting van de nis. In de zone boven het reliëf bevinden zich twee ronde bronzen portretmedaillons van de overledenen. Deze tonen de gelaten van de overledenen in 3/4 profiel. De stèle wordt bekroond door een omgekeerd hart dat aan de zijden ondersteund wordt door voluten. In het hart is centraal een kruis in reliëf aangebracht. Het monument was oorspronkelijk voorzien van een verflaag (vermoedelijk wit). Waar deze nog aanwezig is, is hij zwaar aangetast en verweerd. Aan de voet van de engel bevindt zich een niet meer leesbare inscriptie. Het grafmonument wordt omgeven door een laag ijzeren hekwerk met neogotische ornamentiek van in elkaar overlopende bogen en spitsbogen.

Waardering.

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf heeft kunsthistorisch belang vanwege de hoge kwaliteit van de toegepaste eclectische en neogotische ornamentiek. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

Monumentnummer*: 522411

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

474

's-Hertogenbosch

L

466

's-Hertogenbosch

L

465

's-Hertogenbosch

L

351

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAFMONUMENT, tevens familiegraf met grafkelder, opgericht omstreeks 1890 in neo-gotische vormen. Het monument is blijkens een inscriptie te 's-Hertogenbosch vervaardigd. Begraven zijn onder andere mevrouw Josephina Phillipon, echtgenote van dr. Kalling (1855-1890) en M.J.A.T. Nuijts (+ 11-4-1908). Het graf is gelegen ten westen van de bisschopskapel in sectie 25-14-01-01.

Omschrijving.

Het graf bestaat uit drie, naast elkaar geplaatste en van inscripties voorziene, hardstenen grafplaten met aan het hoofdeinde van de middelste grafplaat een hoge, neogotische stèle. De oorspronkelijke hoekpaaltjes zijn verdwenen. De stèle bestaat uit vier, zich verjongende zones. Slechts de bovenste hiervan is neogotisch vormgegeven met aan alle zijden spitsbogen, wimbergen, halfzuiltjes met witmarmeren bladkapiteeltjes en een haaks op elkaar staande doorgetrokken opbouw met zadeldaken. De (kruis)bekroning is deels afgebroken. De frontale wimberg is

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

geornamenteerd met gegroefde florale voorstellingen. Aan de voorzijde zijn twee marmeren plaquettes aangebracht met inscripties. De inscripties op de plaquette in de frontale spitsboog zijn grotendeels onleesbaar.

Op de linker grafplaat wordt de ingang van de grafkelder aangeduid.

De stèle is aan de linkerzijde gesigneerd. De naam van de maker is onleesbaar, de plaatsnaam " 's-Bosch " is nog wel herkenbaar.

Waardering. Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf heeft kunsthistorisch belang vanwege de kwaliteit van de toegepaste neogotische ornamentiek. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

Monumentnummer*: 522412

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

474

's-Hertogenbosch

L

465

's-Hertogenbosch

L

351

's-Hertogenbosch

L

466

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAFMONUMENT van de familie Th. Halewijn (+ 1894). In 1894 in Eclectische vormen vervaardigd door de Bossche architect/beeldhouwers Dobbe en Van Pelt. Het graf bevindt zich ten westen van de bisschopskapel in sectie 21-13-01-10.

Omschrijving.

Het grafmonument bestaat uit een door een hardstenen voetplaat met hoekpaaltjes omgeven tombe met aan het hoofdeinde van de grafplaat een stèle met kruisbekroning. De rechthoekige paaltjes zijn geometrisch geornamenteerd en lopen iets taps toe. Ze zijn onderling verbonden door gedraaide smeedijzernen schakelkettingen. De tombe heeft een trapezoïde-vormige opbouw met insnoeringen en een aflopende, tweezijdig afgeschuinde grafplaat met inscripties. Ook in de stèle komt de trapezoïdevormige opbouw terug. Deze wordt verder bekroond met frontons die het basement van het kruis omgeven. Aan de voorzijde van de opbouw is een marmeren plaquette

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

aangebracht. De stèle wordt bekroond door een kalkstenen kruis waaraan een stenen bloemenkrans is opgehangen. De signatuur bevindt zich rechtsvoor op de voetplaat.

Waardering.

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang.

Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

Monumentnummer*: 524965

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

351

's-Hertogenbosch

L

465

's-Hertogenbosch

L

474

's-Hertogenbosch

L

466

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

Voormalig LIJKENHUIS, tegenwoordig dienstgebouw, in 1872 in Neo-Romaanse vormen gebouwd. Het pand bevindt zich iets ten oosten van de kapel (onderdeel II), midden op het terrein van de begraafplaats. De zinken dakbedekking is omstreeks 1988 vervangen door de huidige van dakleer.

Omschrijving.

Het éénlaags gebouw heeft een rechthoekige grondslag met een uitstekende middenrisaliet met gevels in schoon metselwerk onder met dakleer gedekte zadeldaken met klein overstek en houten klossen. Opvallende decoratie door middel van een circa 60 cm hoge gecementeerde plint, gecementeerde hoekpilasters, rondboogfries onder de dakrand en vensterwenkbrauwen. Gekoppelde rondboogvensters met hardstenen onderdorpels en zesruits ramen met Y-vormig gedeeld klapbaar bovenlicht. Oorspronkelijk bevond de ingang van het gebouw zich centraal in de middenrisaliet. Deze is verplaatst naar de rechterzijde van de voorgevel. Hiervoor werden twee bestaande vensters

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

respectievelijk verkleind en vergroot. Aan de achtergevel is de detaillering soberder. Het rondboogfries is vervangen door een doorlopende cementering. De centrale deur voor het toilet wordt hier geflankeerd door twee rondboogvensters als in de voorgevel. Deze worden op hun beurt weer geflankeerd door gekoppelde kleine rondboogvenstertjes. Intern is de sobere indeling grotendeels gehandhaafd.

Waardering.

Het voormalige lijkenhuis is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van met begraafplaatsen verbonden architectuur. Het heeft architectuurhistorische waarde vanwege de toegepaste neoromaanse stijlelementen. Het heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kapel (F)

Functie

Monumentnummer*: 524966

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Herven	1		5231 LA	's-Hertogenbosch		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
's-Hertogenbosch	L			465
's-Hertogenbosch	L			474
's-Hertogenbosch	L			466
's-Hertogenbosch	L			351

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAFMONUMENT van J.P.F. van der Meulen-Heuvelmans (+ 1907) en H. J. van der Meulen (1850-1915). In 1907 opgericht in Neo-gotische vormen naar een ontwerp van het uit 's-Hertogenbosch afkomstige beeldhouwersatelier M. van Bokhoven en Zn. Het graf is gelegen ten oosten van de bisschopskapel, pal ten zuiden van het familiegraf van De Gruyter in sectie 21-11-01-23.

Omschrijving.

Rechthoekige grafombe met stèle. Liggende hardstenen omlijsting met lage, piramidaal bekroonde, vierkante hoekzuiltjes. De grafplaat met inscripties is iets aflopend en op de hoeken geornamenteerd met bladwerk. Stèle met gestileerde driepasomlijsting en bekroond met een geornamenteerd kruis. In de stèle bevindt zich een witmarmeren inlegplaat met daarop een afbeelding van de wederopgestane Christus met geheven rechterhand en kruisbanier in de linkerhand. De stèle heeft aan de onderzijde het opschrift: "Wie in mij gelooft heeft het eeuwige leven". De

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

signatuur bevindt zich rechtsvoor op de hardstenen omlijsting.

Waardering.

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf is van belang vanwege de plaats die de sculptuur inneemt binnen het oeuvre van de Bossche beeldhouwer M. van Bokhoven.

Het graf heeft kunsthistorisch belang vanwege de toegepaste neogotische ornamentiek. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Graftombe

Monumentnummer*: 524967

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

351

's-Hertogenbosch

L

465

's-Hertogenbosch

L

474

's-Hertogenbosch

L

466

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAFMONUMENT voor Bram Lafeber (1932-1944) en Frans Moussau(l)t (1930-1944), in 1944-1945 in een Realistische stijl vervaardigd door de Bossche beeldhouwer Piet Verdonk (1901-1968). Beide jongens kwamen op 11 november 1944 om het leven toen een granaat die zij gevonden hadden, explodeerde. Het graf bevindt zich iets ten zuidwesten van het lijkenhuisje (onderdeel II) in sectie 19-03-07-12.

Omschrijving.

Het graf zelf is omlijst met losliggende blokken kalksteen. Het monument bestaat uit een smalle, in oorsprong rechthoekige, kalksteen (savonnières) en heeft een kale sokkel waarop in losse bronzen letters de namen en geboorte- en sterfdata van de jongens vermeld staan. Daarboven begint de beeldhouwde voorstelling die het dramatische moment vlak voor de ontploffing van de granaat weergeeft. De beide jongens zitten geknield bij een granaat en onderzoeken deze. Over hen heengebogen bevindt zich een engel die de armen en vleugels om hen heen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gespreid heeft om ze als het ware mee naar het paradijs te nemen. In zijn linkerhand draagt de engel een lelie. Het monument is aan de linkerzijde gesignd met het monogram van Piet Verdonk.

Waardering.

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf is van belang vanwege de plaats die de sculptuur inneemt binnen het oeuvre van de Bossche beeldhouwer Piet Verdonk.

Het graf heeft kunsthistorisch belang vanwege de toegepaste realistische vormgeving. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Graftombe

Monumentnummer*: 524968

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

351

's-Hertogenbosch

L

466

's-Hertogenbosch

L

465

's-Hertogenbosch

L

474

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAFMONUMENT, familiegraf met grafkelder voor J.W.R. van Gulick (1838-1900), diens vrouw H.J.M. Luijckx (1831-1913), twee broers van Van Gulick en de echtgenote van één van hen. Het obelisk-vormige monument werd in 1900 vervaardigd door H.C. Dobbe en Van Pelt. Het bevindt zich aan de oostelijke zijde van de bisschopskapel in sectie 21-11-01-12.

Omschrijving.

Grafmonument op vierkante grondslag omgeven door rechthoekige hardstenen voetplaat en met van uitspringende banden voorziene hardstenen hoekpaaltjes. Oorspronkelijk werden deze paaltjes verbonden door, inmiddels verdwenen, omheiningsettingen. De bronzen ogen om de settingen in te bevestigen zijn nog wel aanwezig. Het grafmonument heeft een zich verjongend basement met daarboven aan drie zijdes in reliëf aangebrachte plaquettes met inscripties. Boven de frontale plaquette is in reliëf het familiewapens met helm aan de bovenzijde aangebracht.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Dit wordt afgesloten door een rondboog. Hierboven verheft zich de eigenlijke obelisk die naar boven een kleine entasis heeft. Aan de voorzijde is de obelisk voorzien van een in reliëf aangebracht kruis, omgeven door palm- en olijftakken. De signatuur is rechtsonder op de voetplaat aangebracht.

Waardering.

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf is van belang vanwege de plaats die de sculptuur inneemt binnen het oeuvre van de Bossche architect/beeldhouwers H.C. Dobbe en Van Pelt.

Het graf heeft kunsthistorisch belang vanwege de toegepaste eclectische vormgeving. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Graftombe

Monumentnummer*: 524969

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

474

's-Hertogenbosch

L

351

's-Hertogenbosch

L

465

's-Hertogenbosch

L

466

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAFMONUMENT, in 1893 in Neo-Gotische vormen opgericht voor de familie Van der Does de Willebois naar aanleiding van de voortijdige dood van Jonkheer J.L.J. van der Does de Willebois (1883-1893). Ook diens ouders, mw. M.H.E. van der Does de Willebois (1857-1910) en Jonkheer P.J.J.S.M. van der Does de Willebois (1843-1937) zijn in de onderliggende grafkelder bijgezet. Het monument is rijkelijk geornamenteerd; onder meer met een grote bronzen engel. Het bevindt zich op een prominente plaats aan de linkerkant van de bisschopskapel in sectie 21-11-01-05. De maker en/of het atelier zijn niet bekend.

Omschrijving.

Het monument bestaat uit een op een lage, getrapte opbouw liggende grafplaat met inscripties met aan het hoofdeinde een forse, hoge en rechthoekige stèle. Het geheel wordt omgeven door een lage hardstenen afscheiding met zes octogonale paaltjes die onderling verbonden zijn door ijzeren trekstangen met neogotisch sierornament in

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de hoeken.

De schuin aflopende grafplaat heeft bewerkte bronzen hoekschroeven. De met hardstenen platen beklede stèle heeft een gerusticeerd basement. Hierboven bevindt zich een aan drie zijden geornamenteerde zone met kleine hoekzuiltjes. Aan de voorzijde zijn in reliëf twee wapenschilden, geflankeerd door leeuwen en met een kroon daarboven aangebracht. In de nissen aan de zijkanten zijn in reliëf lauwerkransen met palmtakken erdoorheen aangebracht. Het gedeelte hierboven is een kapelachtige opbouw met vier wimbergen en neogotische detaillering met onder meer maaswerk, hogels, kruisbloemen en halfzuilen met bladkapitelen op de hoeken. Aan de voorzijde van de kapelachtige opbouw van de stèle bevindt zich op een door een halfzuiltje gedragen sokkel een bronzen sculptuur van een voor een gotisch kruis staande, treurende engel. De engel heeft een lauwerkrans met bloem in de handen. De vleugels zijn omhoog gericht. Het kruis dat aan elk uiteinde een driepas heeft is rijk geornamenteerd met wijnranken en druiventrossen. Achter het kruis is een stralenkrans aangebracht.

Waardering.

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf met bijbehorende sculptuur heeft kunsthistorisch belang vanwege de hoge kwaliteit van de toegepaste neogotische vormgeving. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Graftombe

Monumentnummer*: 524970

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

465

's-Hertogenbosch

L

474

's-Hertogenbosch

L

466

's-Hertogenbosch

L

351

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAFMONUMENT voor de kruideniersfamilie De Gruyter, opgericht in 1911 in Um 1800 vormen. In de onderliggende grafkelder zijn verschillende leden van de familie bijgezet onder wie L.A. de Gruyter (1833-1911) en zijn vrouw M.E. de Gruyter-Lombarts (1837-1887). Het monument is gelegen aan de zuidoostelijke zijde van de bisschopskapel in de zuidwestelijke punt van sectie 21-11-06-19. In vormgeving behoort het monument tot de voornaamste op de begraafplaats.

Omschrijving.

Het grafmonument heeft een vierkante, meerdelige plint, waarop een samengestelde hardstenen voetplaat rust die licht afloopt. Centraal hierop is het feitelijke monument geplaatst. Dit heeft een rechthoekige grondslag en bovenop een zich verjongend basement een reeks van vier centrale, gecanneleerde hoekpijlers met daartussen aan de zijkanten telkens twee gecanneleerde Ionische pijlers. De ruimte tussen elk pilasterpaar wordt opgevuld door een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bewerkte marmeren steen waarin de namen van de overledenen zijn uitgehakt. Hierboven bevindt zich het entablement dat in het midden iets uitspringt. De bovenste zone wordt gevormd door een imitatiedak met gebogen schilden waarop leien gesuggereerd worden. Het centrale gedeelte bestaat uit een sober geornamenteerde, vierkante uitbouw met frontonbekroning aan alle vier de zijden. Bovenop deze uitbouw is een witmarmeren kruis met omgeslagen doek geplaatst.

Waardering.

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het grafmonument heeft kunsthistorisch belang vanwege de hoge kwaliteit van de toegepaste Um 1800 vormgeving. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Graftombe

Monumentnummer*: 524971

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

466

's-Hertogenbosch

L

474

's-Hertogenbosch

L

465

's-Hertogenbosch

L

351

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAFMONUMENT voor Alberdina Johanetta Egberts-van den Boom (1879-1909), in 1909 vervaardigd door de Bossche steenhouwer N. Glaudemans en zn. in Eclectische vormen. Het graf is gelegen in sectie 24-11 aan de westelijke zijde van de begraafplaats.

Omschrijving.

Het graf bestaat uit een iets aflopende tombe met liggende hardstenen grafplaat met daarop een stèle met marmeren vrouwenbeeld. Het geheel is omgeven door een hardstenen omlijsting met zes eenvoudig geornamenteerde paaltjes die onderling door middel van een ijzeren schakelketting zijn verbonden. Het grafschrift is in reliëf op de grafplaat aangebracht. De basis van de stèle is aan de voorzijde met een omlijsting geornamenteerd. Hierboven bevindt zich een rotsachtige opbouw waarop een wit marmeren beeld van een staande vrouwenfiguur in klassiek gewaad is geplaatst. Ze heeft het hoofd (met ster op het voorhoofd) licht opgeheven en heeft een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

schriftrolletje in de rechterhand en rust met de linkerhand op een anker. De signatuur bevindt zich rechts op de omlijsting. Waardering.

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Begraafplaats en -onderdelen

Graftombe

Monumentnummer*: 524972

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

466

's-Hertogenbosch

L

465

's-Hertogenbosch

L

474

's-Hertogenbosch

L

351

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAFMONUMENT voor de familie Rouppe van der Voort. Omstreeks 1900 in Eclectische vormen vervaardigd door Dobbe en Van Pelt. Het monument met onderliggende grafkelder bevindt zich ten westen van de bisschopskapel in sectie 21-13-01-09.

Omschrijving.

Grafmonument op rechthoekige grondslag, bestaande uit een door een hardstenen voetplaat met hoekpaaltjes omgeven, afgeschuinde tombe met grafplaat. Hierop bevindt zich de stèle die bekroond wordt door een wit kalkstenen beeld van een op een zuil leunende, treurende vrouwenfiguur. Op de grafplaat is een groot marmeren kruis met bloemenkrans neergelegd. In de grafplaat zijn verder de namen der bijgezetten uitgehakt. De vierkante hoekpalen zijn opvallend fors en circa 90 cm hoog. Ze zijn onderling verbonden door ijzeren schakelkettingen. De stèle is getrap van opzet en heeft in de bovenste geleding aan drie zijden inschriften. Voorop: Laatste rustplaats

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

van de familie Rouppe v.d. Voort, R.I.P. Aan de zijkanten: "Sub umbra alarum tuarum protege illos Domine Jesu." en "In pace idipsum dormiant et requiescant.". De stèle wordt bekroond door een kalkstenen beeld van een treurende staande vrouwenfiguur die op een afgebroken zuil leunt en haar hoofd met de hand ondersteunt. Ze is gekleed in een lang geplooid gewaad en heeft een lauwerkrans in de rechterhand.

Het grafmonument is rechts op de voetplaat gesigineerd.

Waardering.

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf is van belang vanwege de plaats die de sculptuur inneemt binnen het oeuvre van de Bossche architect/beeldhouwers H.C. Dobbe en Van Pelt. Het graf heeft kunsthistorisch belang vanwege de toegepaste eclectische vormgeving. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Graftombe

Monumentnummer*: 524973

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Herven	1		5231 LA	's-Hertogenbosch		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
's-Hertogenbosch	L			465
's-Hertogenbosch	L			351
's-Hertogenbosch	L			474
's-Hertogenbosch	L			466

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAFMONUMENT van A.F. Meijring (1840-1918), diens echtgenote H.L.J.M. Meijring-Halewijn (1848-1920) en nog enkele familieleden. Het graf is circa 1918 in Eclectische vormen opgetrokken. De oorspronkelijke kruisbekroning is verdwenen. Het graf bevindt zich aan de oostelijke zijde van de bisschopskapel in sectie 21-11-02-08.

Omschrijving.

Graf van hardsteen. De iets aflopende tombe met tweezijdig afgeschuinde grafplaat wordt aan drie zijden omgeven door een lage hardstenen afscheiding met vierkante hoekpaaltjes. De achterwand wordt gevormd door een getrappt oplopende stèle met sober geornamenteerde klauwstukken. De afscheidingswand en de tombe hebben een eenvoudig bladornament. De grafplaat heeft een in reliëf aangebrachte kelk aan de linkerzijde. In de grafplaat zijn verder de namen van de bijgezettenen uitgehakt. De stèle heeft een centraal aangebrachte tekstplaquette, waarboven in een segmentboog in reliëf "familie MEIJRING" is uitgehakt. De oorspronkelijke kruisbekroning is

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

verdwenen.

Waardering.

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Graftombe

Monumentnummer*: 524974

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

465

's-Hertogenbosch

L

351

's-Hertogenbosch

L

474

's-Hertogenbosch

L

466

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAF van een overledene (1797-..), diens echtgenote en een derde overledene. De twee grafplaten met onleesbare teksten zijn omstreeks 1870 vervaardigd in Neo-Gotische vormen. De geornamenteerde grafplaat is gelegd naast de afdekplaat voor de onderliggende grafkelder. Het graf bevindt zich ten westen van de bisschopskapel in sectie 25-12-10.

Ligging voor nadere plaatsbepaling en juiste naamduiding: pal ten zuiden van het graf van Harrij Constanje (31-12-1947 - 1-10-1964).

Omschrijving.

Graf met onderliggende grafkelder, bestaande uit twee naast elkaar gelegen, ongeveer even grote, rechthoekige grafplaten van hardsteen. De ongeornamenteerde linkerplaat heeft als inscriptie: ingang der grafkelder.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De rechterplaat is in het bovenste deel geornamenteerd met een getote spitsboog en in elke zwik een driepas gevat in een cirkel. Bovenin de boog is in reliëf een op een voet geplaatst kruis met driepassen aan de uiteinden aangebracht. De grafplaat is voorzien van inscripties in gotische letters.

Waardering.

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf heeft kunsthistorisch belang vanwege de toegepaste neogotische ornamentiek. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Graftombe

Monumentnummer*: 524975

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

466

's-Hertogenbosch

L

465

's-Hertogenbosch

L

474

's-Hertogenbosch

L

351

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAFMONUMENT en familiegraf met grafkelder voor A. baron van Lamsweerde (1834-1909), diens vrouw M.C.J. van Lamsweerde-Koch (1839-1915) en enkele andere leden van de familie. Het in 1909 in Eclectische vormen opgetrokken grafmonument is gelegen aan de westelijke zijde van de bisschopskapel in sectie 21-13-02-05. Het geheel wordt omgeven door fraai gedetailleerde ijzeren paaltjes met kettingen.

Omschrijving.

Het grafmonument is omgeven door een hardstenen voetplaat met ijzeren paaltjes en kettingen. De tombe is centraal geplaatst en wordt geflankeerd door twee hardstenen grafplaten met daarop de namen van de overige overledenen. De tombe heeft een inspringend basement en een forse opgelegde grafplaat waarin cirkels met bas-reliëfs van een kruis en een rijk gedetailleerd familiewapen zijn aangebracht. Het monument heeft aan het hoofdeinde een halfhoge, getrapte stèle die eindigt in een met een kruis bekroonde rondboog waarin de epitaaf voor

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de eerst begravenen is uitgehakt. Bijzonder van vormgeving zijn de gietijzeren paaltjes die het graf omgeven. Deze worden naar boven toe steeds breder en zijn geornamenteerd met onder meer cannelures en bloemknoppen. De paaltjes staan met elkaar in verbinding door smeedijzeren schakelkettingen. Aan de rechterkant van de voorzijde zijn deze diagonaalsgewijs aangebracht met een gotiserend ijzeren kruis in het centrum. De kettingen linksvoor zijn verdwenen.

Waardering. Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf heeft kunsthistorisch belang vanwege de hoge kwaliteit van de toegepaste eclectische ornamentiek. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Graftombe

Monumentnummer*: 524976

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

351

's-Hertogenbosch

L

466

's-Hertogenbosch

L

474

's-Hertogenbosch

L

465

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAFMONUMENT voor F.G. van Goch (1831-1894) en diens vrouw Cath. van Orimond (1837-1896). Het sobere grafmonument is in 1894 in Eclectische vormen opgericht en bevindt zich aan de linkerzijde van de bisschopskapel in sectie 21-11-01-08.

Omschrijving.

Het hardstenen grafmonument bestaat uit een sarcofaag die omgeven wordt door hardstenen voetplaten waarop zes lage stenen paaltjes geplaatst zijn. De sarcofaag bevindt zich op een geprofileerd basement en rust op vier gecanneleerde, voluutvormige steunklemmen die tevens de deksel aan de randen omsluiten. De klemmen zijn geornamenteerd met een gestileerd bloemmotief. De sarcofaagdeksel loopt aan alle zijden schuin af. Bovenop is een breed, ongeornamenteerd stenen kruis gelegd.

Waardering. Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Graftombe

Monumentnummer*: 524977

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

474

's-Hertogenbosch

L

351

's-Hertogenbosch

L

465

's-Hertogenbosch

L

466

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAFMONUMENT, opgericht voor M.H.L.J. van Banning-Bogaerts (+ 20-2-1897), L.W.L.E. Bogaerts (zestien jaren) en L.J.C. Bogaerts (+ 1915). Typologisch zeldzaam dubbelgraf met dubbele stèle (1897) in Eclectische vormen. De tombe werd in 1915 vervaardigd door P.L. Janssen. Het graf is gelegen ten westen van de bisschopskapel in sectie 21-13-02-13.

Omschrijving.

Graf bestaande uit een door hardstenen voetplaten omgeven tombe met aan het hoofdeinde twee, vrijwel identieke stèles. Op de voetplaten zijn acht hardstenen paaltjes geplaatst die met ijzeren schakelkettingen verbonden waren. Hiervan zijn nog slechts resten bewaard. De tombe heeft een iets afgeschuinde grafplaat met inscripties van de namen der overledenen. Op de grafplaat is een eenvoudig stenen kruis gelegd. Tegen de achterzijde van de tombe zijn de twee stèles naast elkaar geplaatst. Beide hebben een rechthoekige grondslag en lopen naar boven taps toe.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

In het midden hebben ze een insnoering. Aan de bovenzijde bevindt zich een omgaande lijst met segmentboog aan de voorzijde. De linkerstèle heeft een kalkstenen bovenbouw met een kruis dat met een doek omwikkeld is. Deze bovenbouw ontbreekt bij de rechterstèle. Onder de segmentboog links bevindt zich de volgende inscriptie: Waarom toch moest de dood zulk een bittere en vroege scheiding te weeg brengen. Onze gedachten zijn niet de gedachten van god en zijne wegen zijn niet de onze. De signatuur bevindt zich aan de rechtervoorkant van de tombe.

Waardering. Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf is zeldzaam en heeft kunsthistorisch belang vanwege de kwaliteit van de toegepaste eclectische ornamentiek. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Graftombe

Monumentnummer*: 524979

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

474

's-Hertogenbosch

L

351

's-Hertogenbosch

L

466

's-Hertogenbosch

L

465

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

GRAFMONUMENT voor Keesje Daniëls (24 juni 1903 - 3 januari 1906), vervaardigd door de Haarlemse beeldhouwer Louis J. Vreugde in romantisch/realistische vormen. Het bevindt zich ten westen van de bisschopskapel in sectie 21-21-02-42.

Omschrijving.

Grafmonument bestaande uit een rechthoekig hardstenen basement waarop een sokkel met beeld van rode zandsteen van circa 1.50 m hoogte is geplaatst. Het beeld stelt een op een wolk staande, ten hemel stijgende engel met slapend kind in de armen voor. Het kind heeft zijn armen om de nek van de engel geslagen. De engel heeft een ster op het voorhoofd. De signatuur bevindt zich onderaan de linkerzijde van de sokkel.

Waardering. Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het kindergrafmonument. Het graf heeft kunsthistorisch belang vanwege de kwaliteit van de sculptuur en vanwege de plaats die het beeld inneemt binnen het oeuvre van L.J. Vreugde. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Graftombe

Monumentnummer*: 524980

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Herven	1		5231 LA	's-Hertogenbosch		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
's-Hertogenbosch	L			351
's-Hertogenbosch	L			465
's-Hertogenbosch	L			474
's-Hertogenbosch	L			466

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

GRAFMONUMENT en grafkelder van de familie Terwindt. Bijgezet zijn onder meer Th.M. Terwindt (1824-1884) en C.A. van Roosmalen (1795-1891). Het monument werd in 1884 in Eclectische vormen vervaardigd door J. Bolsius uit 's-Hertogenbosch. Het graf is gelegen aan de westelijke zijde van de bisschopkapel in sectie 21-13-01-03.

Omschrijving

Het hardstenen grafmonument bestaat uit een grafplaat met als inscriptie: grafstede der familie Terwindt. Hiernaast is een eenvoudige tombe gelegen met een driezijdig afgeschuinde grafplaat met stenen kruis bovenop. Aan het hoofdeinde bevindt zich een forse stèle op vierkante grondslag die bekroond wordt door een urn met doek. De stèle loopt taps toe tot een insnoering waarboven zich een uitspringende bovenbouw met frontons bevindt. Hierop is de urn geplaatst. Aan de voorzijde luidt de inscriptie: "onder de schaduw des heilighdoms in afwachting der zalige verrijzenis rusten hier ..". Aan de zijkanten zijn de namen der overledenen in inscripties vermeld. De signatuur

bevindt zich aan de linkerzijde van de stèle.

Waardering

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf heeft kunsthistorisch belang vanwege de kwaliteit van de toegepaste eclectische ornamentiek. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Graftombe

Monumentnummer*: 524981

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 16419/11

Monumentnaam**

Groenendaal

Complexnummer

522403

Complexnaam

Groenendaal

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Gemeente*

's-Hertogenbosch

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Herven

Nr*

1

Toev.*

Postcode*

5231 LA

Woonplaats*

's-Hertogenbosch

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

's-Hertogenbosch

Sectie*

L

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

474

's-Hertogenbosch

L

466

's-Hertogenbosch

L

465

's-Hertogenbosch

L

351

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

GRAFMONUMENT en familiegraf voor de familie van J.C. Meuwese (1816-1894) en diens echtgenote M.E. Moonen (1823-1886). Het graf is in 1886 in Eclectische vormen opgetrokken, naar alle waarschijnlijkheid door J. Bolsius en is gelegen aan de westelijke zijde van de bisschopskapel in sectie 21.

Omschrijving

Het hardstenen grafmonument bestaat uit twee delen: een rechthoekige grafplaat met de inscriptie "grafkelder" en een daarnaast gelegen tombe met aan het hoofdeinde een opbouw met kruisbekroning. Het graf wordt omgeven door hardstenen voetplaten met vier hoge paaltjes op de hoeken en vier lage paaltjes daartussenin. Alle paaltjes zijn met elkaar verbonden door ijzeren schakelkettingen. De tombe is afgeschuind en heeft gecanneleerde consoles waarop de van inscripties voorziene grafplaat rust. Aan het hoofdeinde van de grafplaat is de opbouw geplaatst bestaande uit een sokkel met kruisbekroning. De sokkel zwenkt iets in en heeft aan de voorzijde een witmarmeren

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

plaat met als inscriptie "Wees gegroet o kruis mijn enige hoop". Het geornamenteerde kruis is voorzien van driepassen aan de uiteinden.

Waardering

Het grafmonument is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de ontwikkeling van de katholieke grafcultuur, het is tevens van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het grafmonument. Het graf heeft kunsthistorisch belang vanwege de hoge kwaliteit van de toegepaste eclectische ornamentiek. Het graf heeft ensemblewaarden als onderdeel van een groter geheel met cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische samenhang. Het is gaaf bewaard gebleven en typologisch zeldzaam.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Graftombe